

Кримськотатарський
Ресурсний Центр

АНАЛІЗ ПОРУШЕНЬ ПРАВ ЛЮДИНИ В ОКУПОВАНОМУ КРИМУ

АНАЛІЗ ВЕРЕСЕНЬ 2025

<https://ctrcenter.org/uk>

ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В ОКУПОВАНОМУ КРИМУ ЗА ВЕРЕСЕНЬ 2025 РОКУ

ЗАТРИМАННЯ

За вересень 2025 року було зафіксовано 6 затримань, 1 – щодо кримського татарина.

ОБШУКИ

За вересень 2025 року було зафіксовано 1 обшук.

АРЕШТИ

За вересень 2025 року зафіксовано 14 випадків арештів, 2 – щодо кримських татар.

ДОПИТИ

У вересні 2025 року було зафіксовано 3 випадки допитів, опитувань та «розмов».

ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД

У вересні 2025 року зафіксовано 17 випадків порушення права на справедливий суд, 4 – щодо кримських татар.

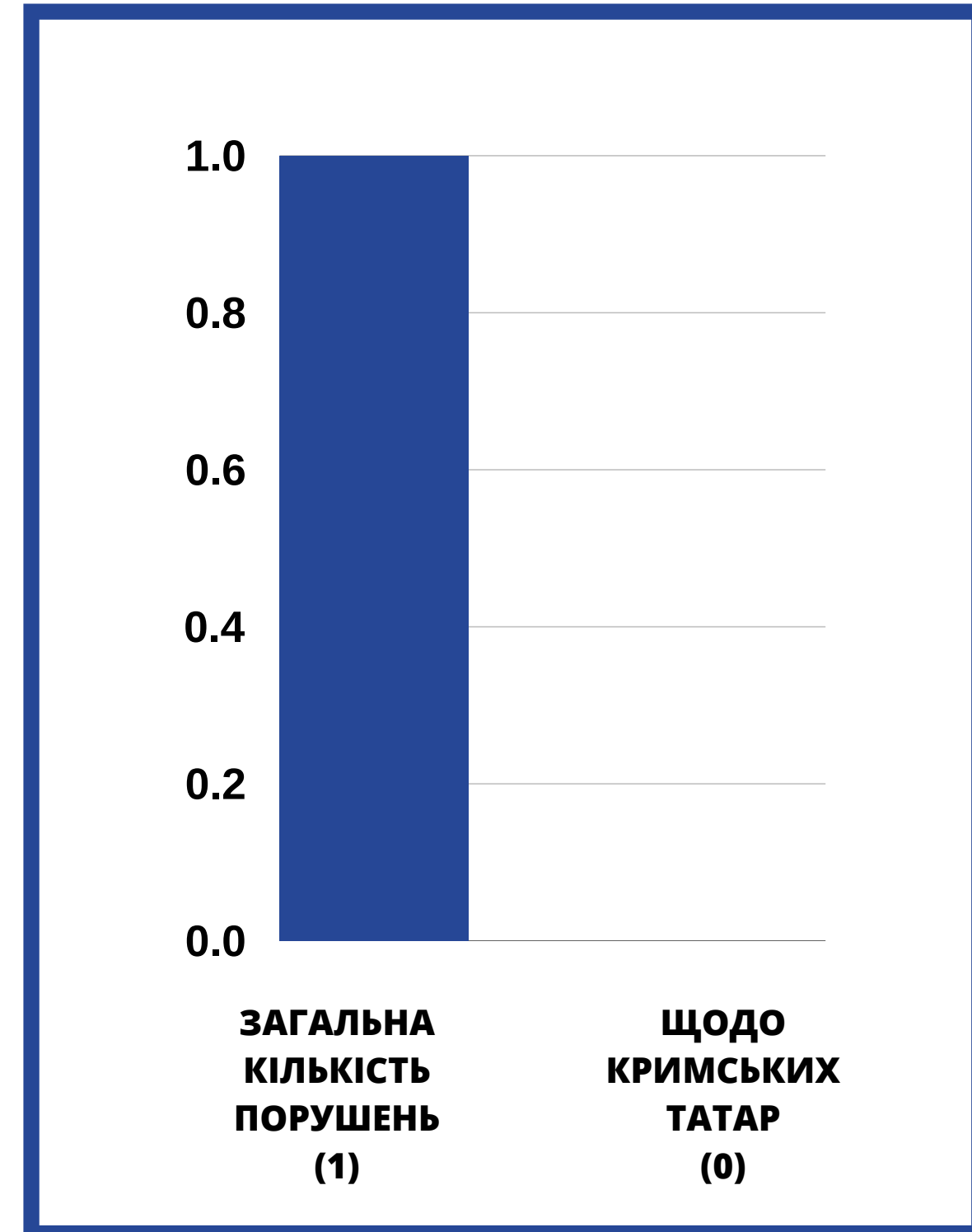
ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА ЗДОРОВ'Я

За вересень 2025 року зафіксовано щонайменше 7 випадків порушення права на найвищий досяжний рівень фізичного та психічного здоров'я, 6 – щодо кримських татар.

ОБШУКИ - 1

За вересень 2025 року було зафіксовано 1 обшук.

ОБШУКИ

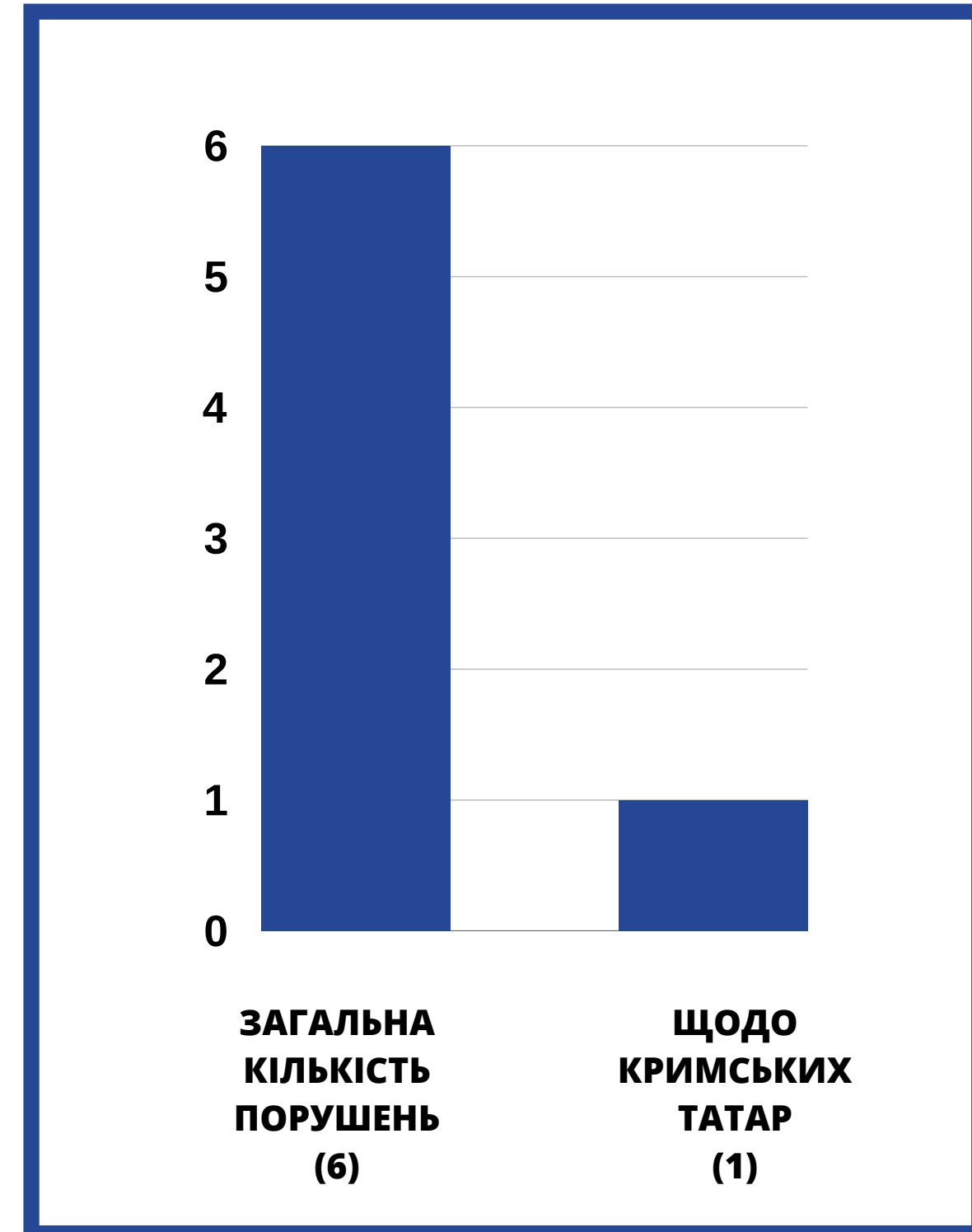
Окупанти провели ошук:

- У будинку цивільної родини в одному з міст окупованого Криму та без пояснень затримали жінку похилого віку (стало відомо у вересні).

ЗАТРИМАННЯ - 6

За вересень 2025 року було зафіксовано 6 затримань, 1 - щодо кримського татарина.

ЗАТРИМАННЯ

● Окупанти затримали:

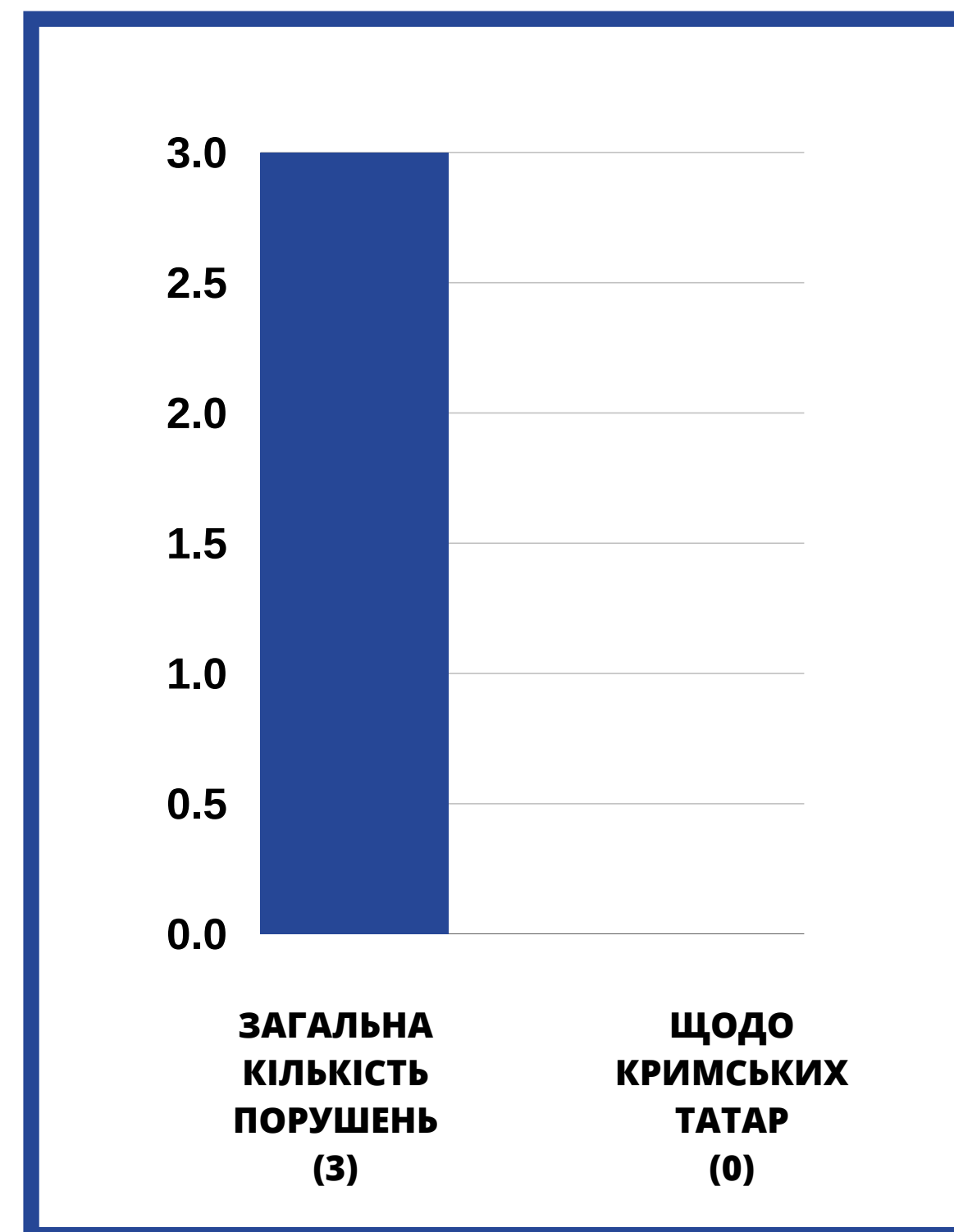
- 10 вересня жителя Кєфє (Феодосії), якого звинувачують нібито у «держзраді» через передачу ЗСУ даних про військові об'єкти та системи протиповітряної оборони (дані уточнюються)
- 16 вересня в Ак'ярі (Севастополі) 22-річного місцевого жителя за «публікації» в проукраїнських Telegram-каналах, у яких він, на думку російських силовиків, «виправдовував тероризм» (дані уточнюються)
- 17 вересня 50-річного жителя Керчі за «публічному виправданні тероризму» за ч. 2 ст. 205.2 КК рф (дані уточнюються)

ЗАТРИМАННЯ

- на початку жовтня 2024 року жінку похилого віку за обвинуваченнями у ст. 275 КК РФ («державна зрада») (стало відомо у вересні)
- Олександра Осадчого за звинуваченнями у «шпигунстві» та «держзраді» (стало відомо в вересні)
- Сєйрана Асанова за причетність до батальйону імені Номана Челебіджіхана (стало відомо у вересні).

ДОПИТИ - 3

У вересні 2025 року було зафіксовано 3 випадки допитів, опитувань та «розмов».

ДОПИТИ

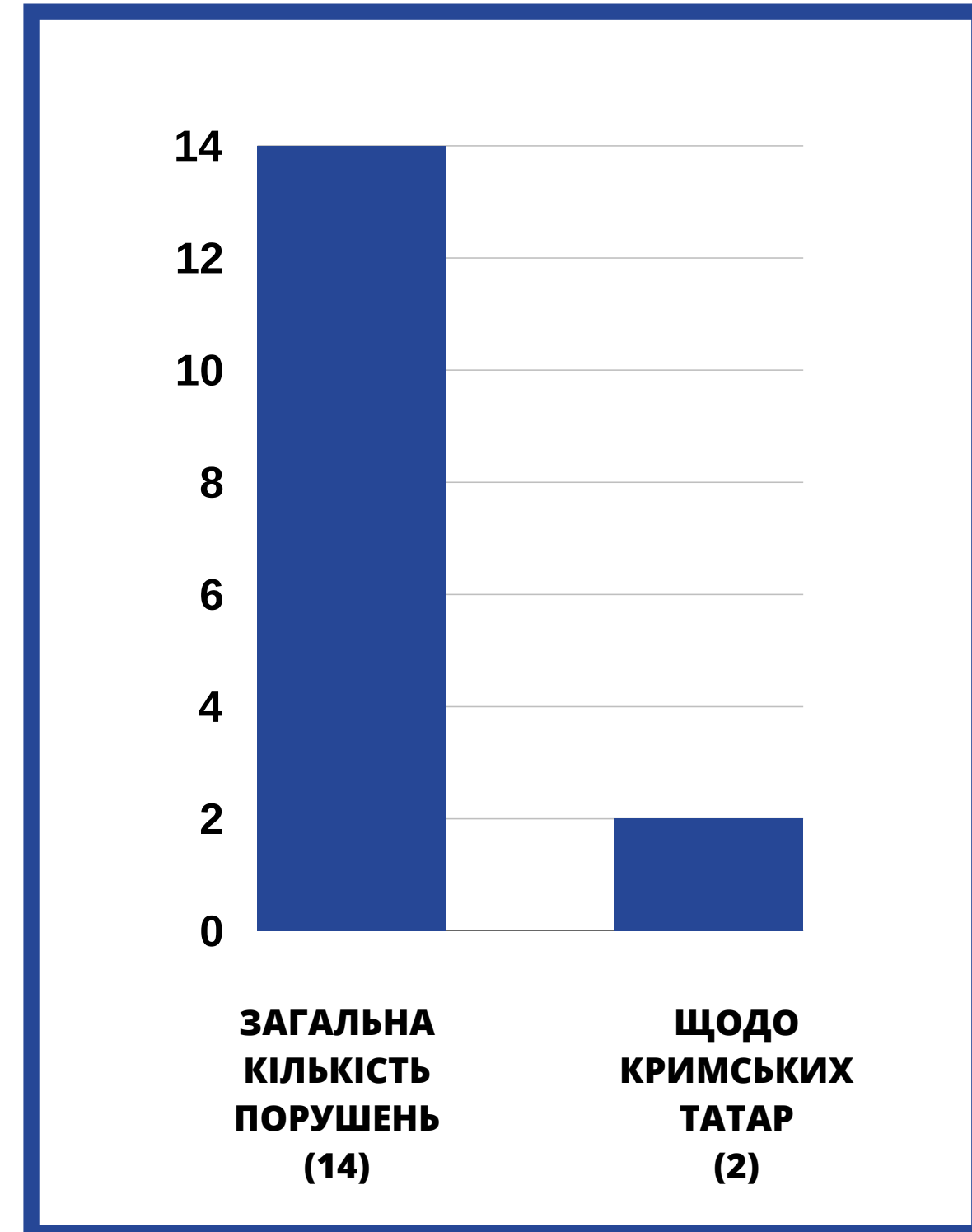
Таких дій з боку російських силовиків зазнавали:

- житель Кєфє (Феодосії), якого звинувачують нібито в передачі ЗСУ даних про військові об'єкти та системи протиповітряної оборони.
- 22-річний житель Ак'яра (Севастополя), якого затримали за «публікації» в проукраїнських Telegram-каналах, у яких він, на думку російських силовиків, «виправдовував тероризм».
- 50-річний житель Керчі, якого затримали за «публічне виправдання тероризму» за ч. 2 ст. 205.2 КК рф.

АРЕШТИ - 14 (2)

За вересень 2025 року зафіксовано 14 випадків арештів, 2 - щодо кримських татар.

АРЕШТИ

● Нові арешти (6):

- 10 вересня заарештували жителя Кєфє (Феодосії), якого звинувачують нібито в «держзраді» через передачу ЗСУ даних про військові об'єкти та системи протиповітряної оборони.
- 16 вересня заарештували 22-річного жителя Ак'яра (Севастополя) за «публікації» в проукраїнських Telegram-каналах, у яких він, на думку російських силовиків, «виправдовував тероризм».
- У вересні стало відомо, що окупанти заарештували Сєйрана Асанова за причетність до батальйону імені Номана Челебіджіхана.

АРЕШТИ

- На початку жовтня 2024 року російські силовики пояснень затримали жінку похилого віку. Їй оголосили обвинувачення за статтею 275 КК РФ («державна зрада»), звинувативши у нібито передачі даних українській стороні.
- 17 вересня заарештували 50-річного жителя Керчі за «публічне виправдання тероризму» за ч. 2 ст. 205.2 КК РФ.
- Окупанти заарештували Олександра Осадчого за звинуваченнями у «шпигунстві» та «держзраді» (стало відомо в вересні).

АРЕШТИ

Вироки (8):

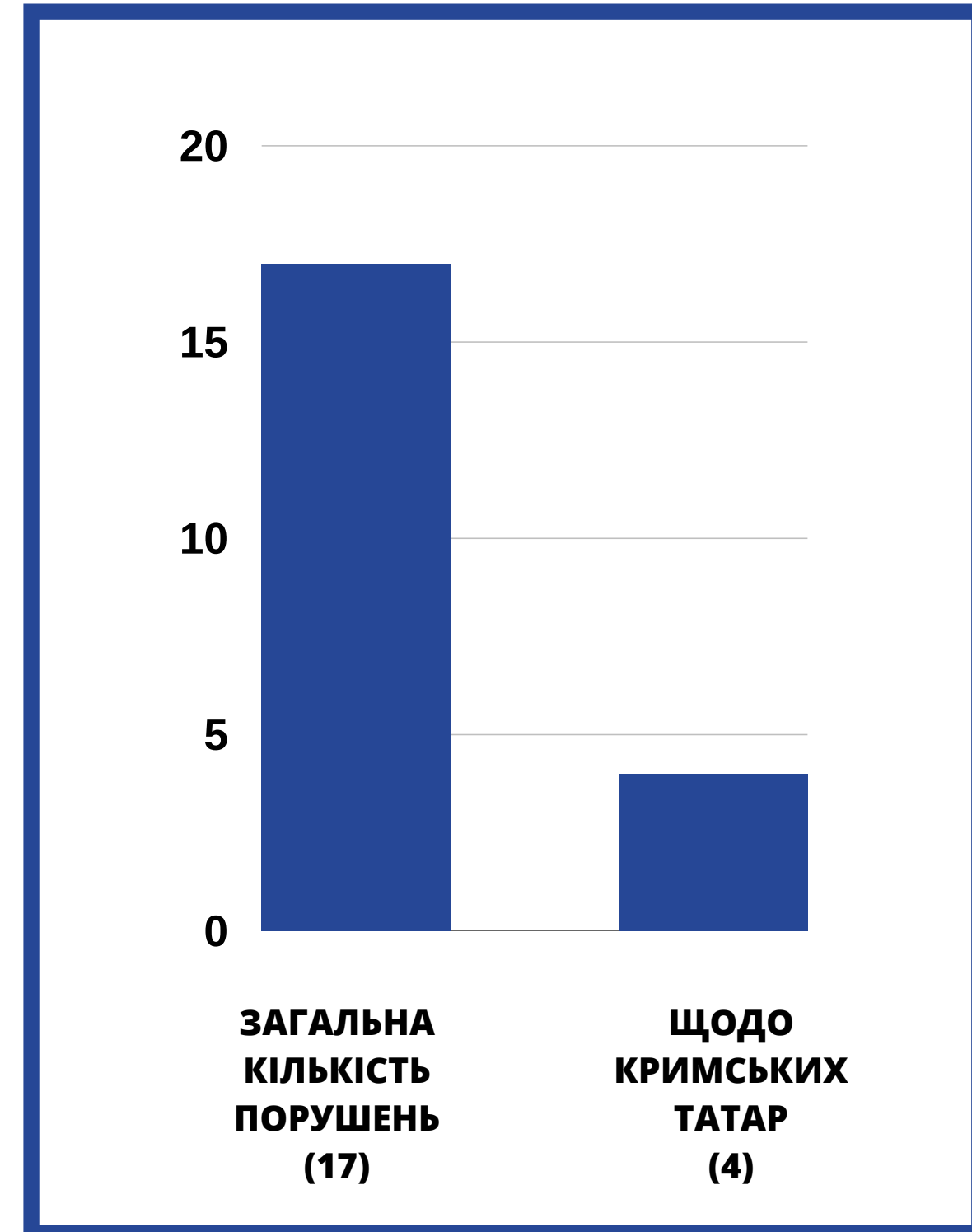
- Окупаційний «суд» виніс вирок у вигляді 6 років позбавлення волі 60-річному Віктору Урсу, який є «Свідком Єгови».
- Екрема Мамедова засудили до 8 років 6 місяців, з відбуванням перших 2 років у в'язниці, а решту терміну позбавлення волі – у виправній колонії суворого режиму за ч. 1. 1 ст. 205.1 КК рф ,
- Південний окружний військовий суд у Ростові-на-Дону засудив Сергія Яцкова до 20 років позбавлення волі в колонії суворого режиму, з яких перші 3 він має провести у в'язниці за участь у діяльності батальйону імені Номана Челебіджіхана.
- Севастопольський міський «суд» незаконно засудив 59-річного мешканця окупованої Кєфє (Феодосії) Миколу Давидченка до 17 років колонії суворого режиму та штрафу 600 тис. рублів за «державну зраду» та «виготовлення» вибухового пристрою.

АРЕШТИ

- Чоловіка з Первомайського району засудили до 1 року колонії-поселення за нібито «наругу над державним прапором рф та георгіївською стрічкою».
- Окупаційний «суд» в Керчі заочно засудив кримчанку Лілію Хвильку до 5 років і 6 місяців ув'язнення. Її звинувачують за статтею 207.3 п. «в» за дискредитацію збройних сил рф за мотивами політичної ненависті.
- Громадянина Молдови Євгена Курдоглу російські окупанти засудили до 14 років позбавлення волі за нібито «підготовку вибуху на насосній станції» у Керченському районі.
- 17 вересня «суд» у тимчасово окупованому Ак'ярі (Севастополі) виніс вирок місцевому мешканцю – 14 років колонії суворого режиму та штраф у розмірі 200 тисяч рублів. Його звинуватили у «державній зраді» та нібито співпраці зі спецслужбами ЗСУ за винагороду.

ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД 17 (4)

У вересні 2025 року зафіксовано 17 випадків порушення права на справедливий суд, 4 – щодо кримських татар.

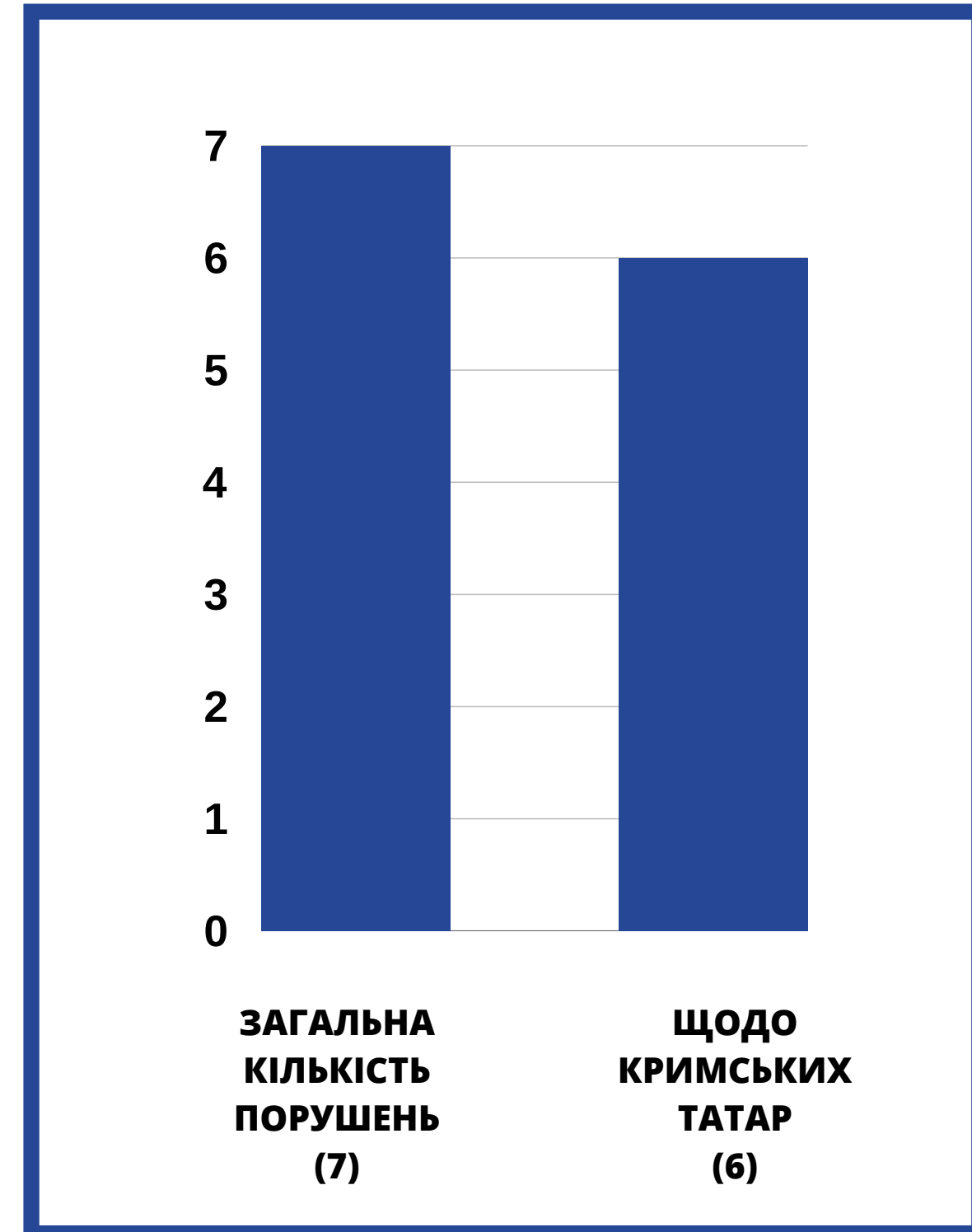
ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД

За звітний період, окрім продовження термінів арештів, вироків та нових арештів, продовжувалися фіксуватися системні відхилення апеляційних скарг адвокатів, а також винесення штрафів.

ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА ЗДОРОВ'Я - 7 (6)

За вересень 2025 року зафіксовано щонайменше 7 випадків порушення права на найвищий досяжний рівень фізичного та психічного здоров'я, 6 – щодо кримських татар.

ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА ЗДОРОВ'Я

Протягом місяця це право було порушено щодо політв'язня Криму – Рустема Емірусейнова, Яшара Шихаметова, Сервета Газієва, Ірини Горобцової, Емір-Усеїна Куку, Шабана Умерова, Руслана Сулейманова.

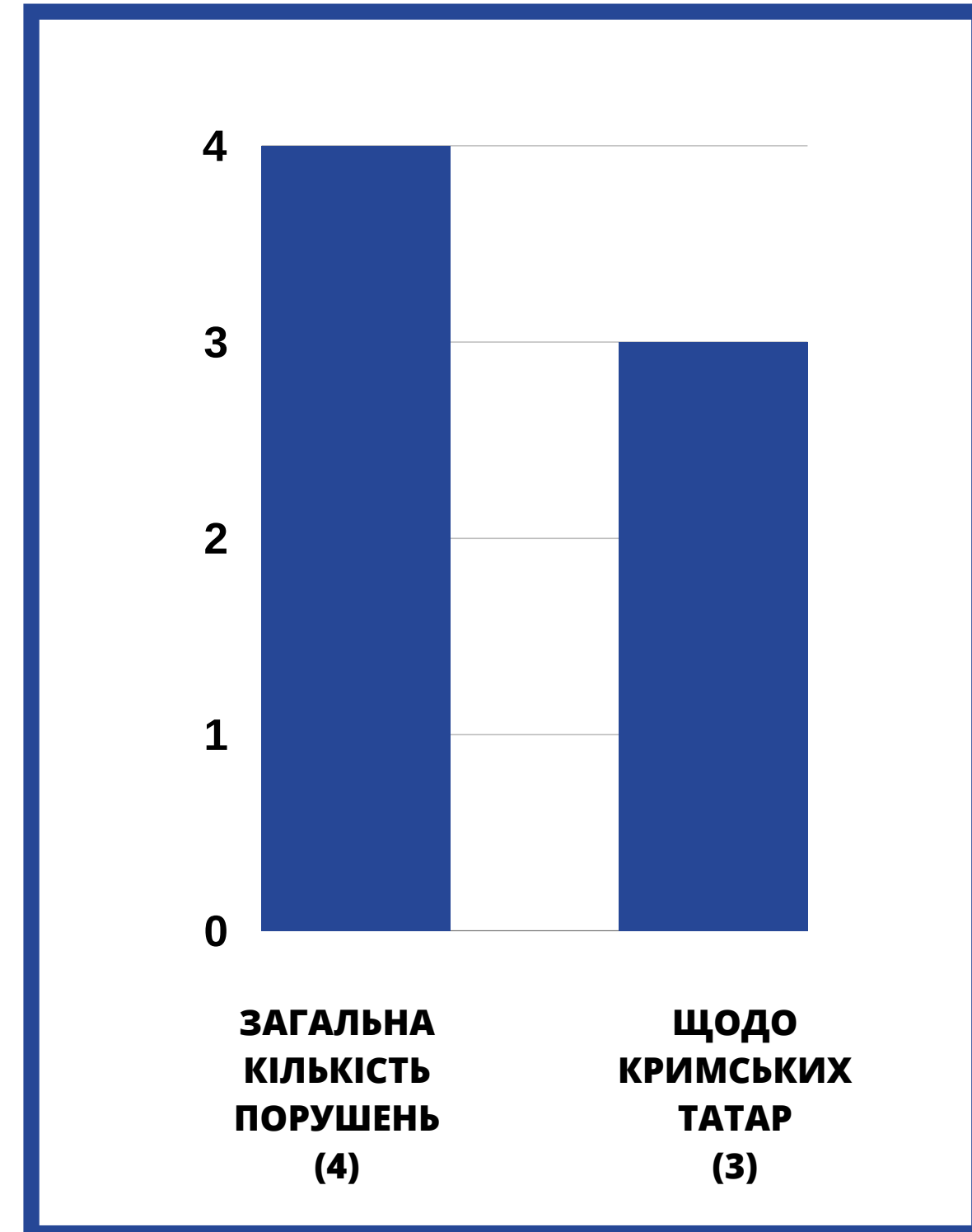
Подібні випадки порушень пов'язані з погіршенням стану здоров'я політв'язнів у місцях несвободи, ігноруванням клопотань адвокатів та самих ув'язнених, ненаданням належної медичної допомоги.

ЕТАПУВАННЯ – 4 (3)

У вересні 2025 року було зафіксовано 4 випадки етапування, 3 – щодо кримських татар.

Окупанти етапували: Оксану Сенеджук, Халіла Мамбетова, Ісмета Ібрагімова, Лемана Зекеряєва.

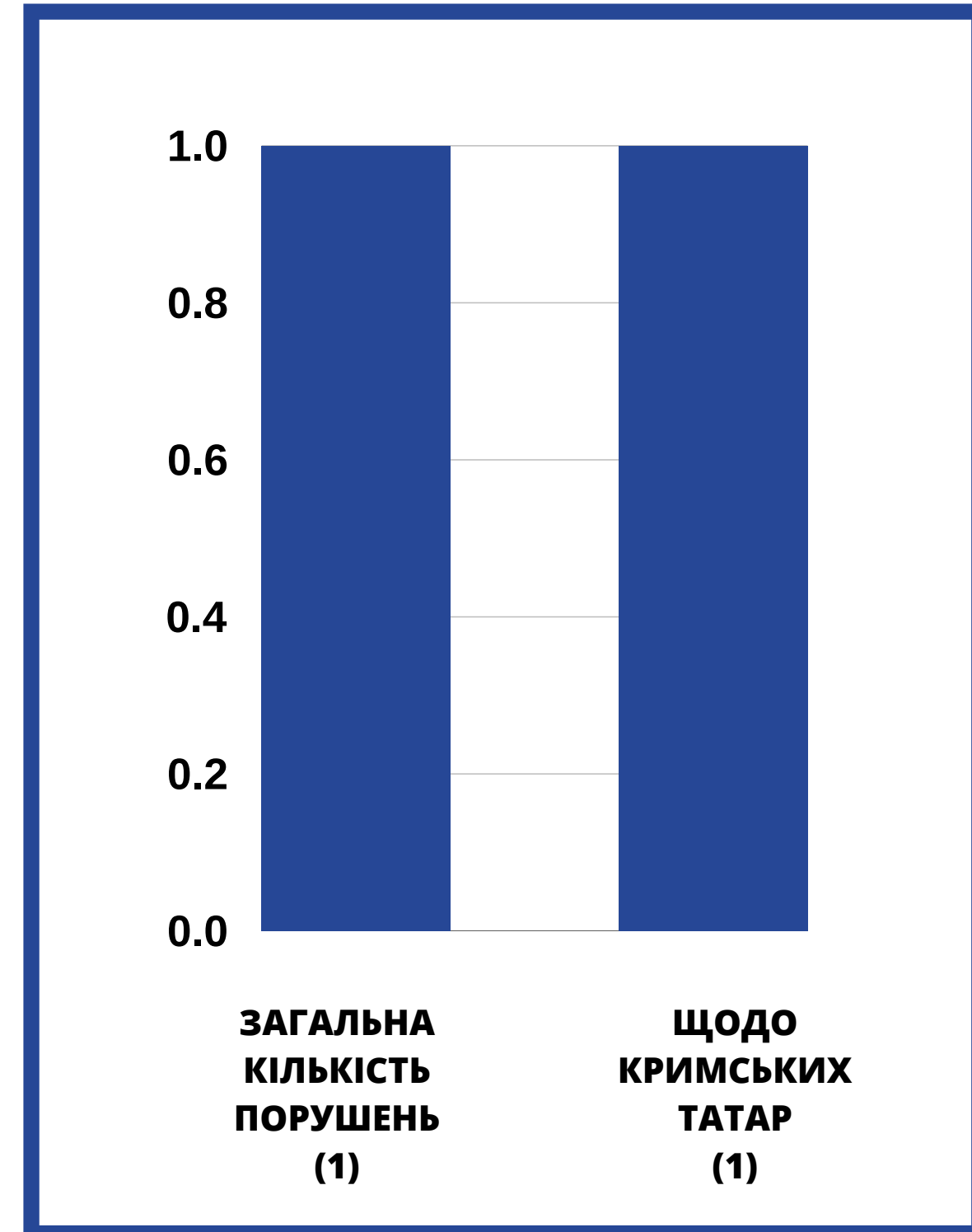

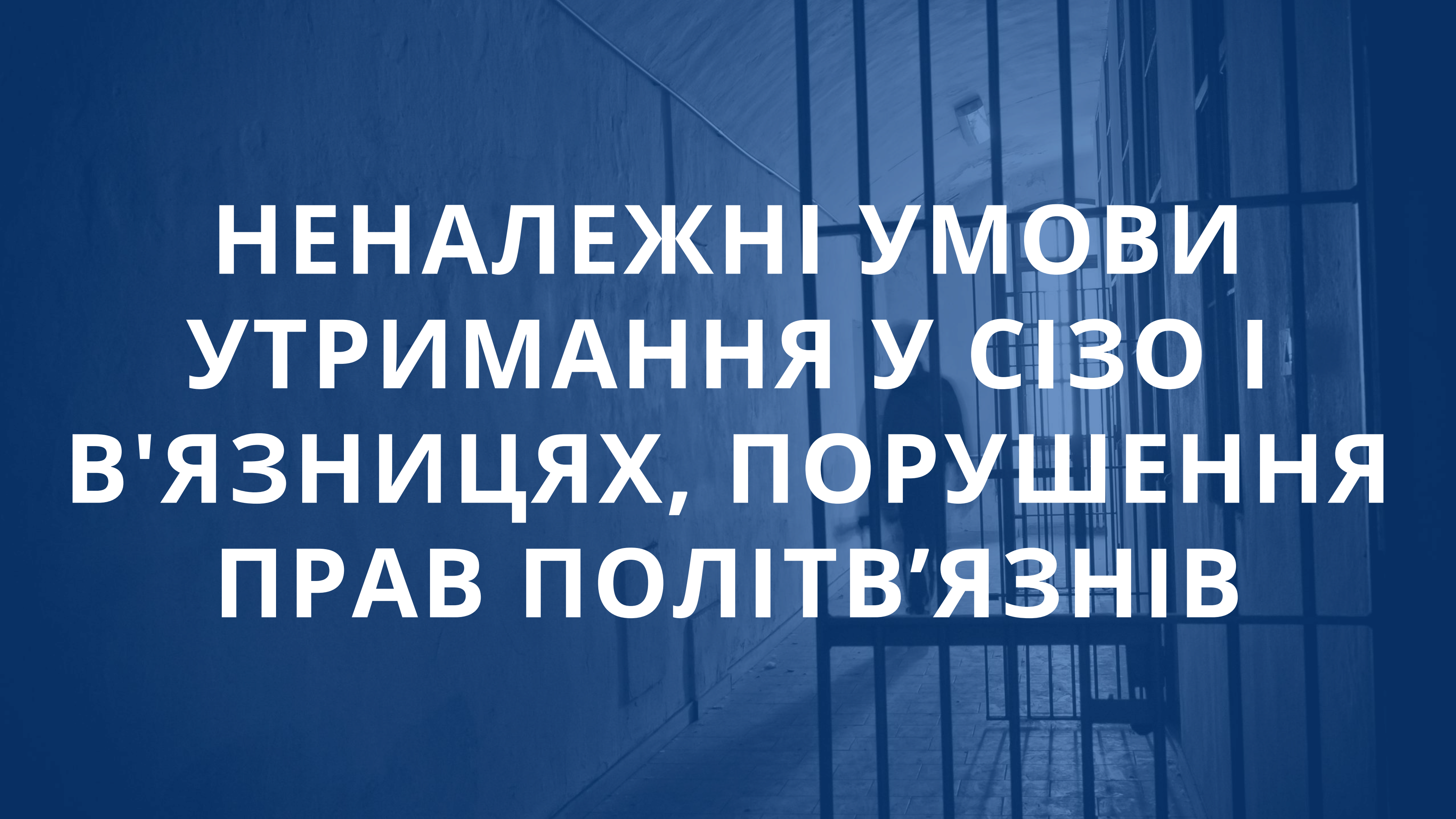
ШТРАФИ - 1 (1)

За вересень 2025 року зафіксовано щонайменше 1 штраф щодо кримської татарки.

Окупанти оштрафували:

- Журналістку та правозахисницю Лутфіє Зудієву на 30 тисяч рублів за «порушення російського адміністративного законодавства про «іноземних агентів»».

**НЕНАЛЕЖНІ УМОВИ
УТРИМАННЯ У СІЗО І
В'ЯЗНИЦЯХ, ПОРУШЕННЯ
ПРАВ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ**

НЕНАЛЕЖНІ УМОВИ УТРИМАННЯ У СІЗО І В'ЯЗНИЦЯХ, ПОРУШЕННЯ ПРАВ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ

У ШІЗО, СУУ або ПКТ утримувалися 5 політв'язнів: Енвер Сейтосманов, Білял Аділов, Узеїр Абдуллаєв, Аметхан Абдулвапов, Мемет Беялов.

- **Кримський політв'язень Сервер Зекір'яєв, вже майже 3 роки утримується у нелюдських умовах у режимних приміщеннях колонії № 1 у місті Донської Тульської області, що в рф.**

ПОРУШЕННЯ ЕКОСИСТЕМИ КРИМУ

ПОРУШЕННЯ ЕКОСИСТЕМИ КРИМУ

- У Чорному морі зафіксували масштабний витік нафтопродуктів поблизу Новоросійська, який стався 29 серпня. За оцінками спеціалістів, мінімальний обсяг викиду перевищує 10 тонн, а площа забруднення, за супутниковими знімками, досягла вже 350 квадратних кілометрів. Пляма поступово дрейфує у напрямку окупованого Криму.

ІНШІ ПОРУШЕННЯ

ІНШІ ПОРУШЕННЯ

- **Замоскворецький районний суд Москви залишив без змін рішення Мін'юсту рф про визнання кримської журналістки та правозахисниці Лутфіє Зудієвої «іноземним агентом».**
- **З 12 по 14 вересня російська окупаційна влада провела чергові незаконні «вибори» в Ак'ярі (Севастополі), цього разу під виглядом «обрання губернатора».**
- **У тимчасово окупованому Ак'ярі (Севастополі) так звана «влада» оголосила, що власники автомобілів з українською реєстрацією мають чотири місяці, щоб замінити номери на російські.**
- **В Ак'ярі (Севастополі) окупанти незаконно продовжують розкопки Херсонесу Таврійського.**

ІНШІ ПОРУШЕННЯ

- У тимчасово окупованому Ак'ярі (Севастополі) окупанти заявили про виділення понад 7 гектарів землі в районах сіл Осипенко та Пирогівка для військових, які беруть участь у війні проти України, та їхніх родин.

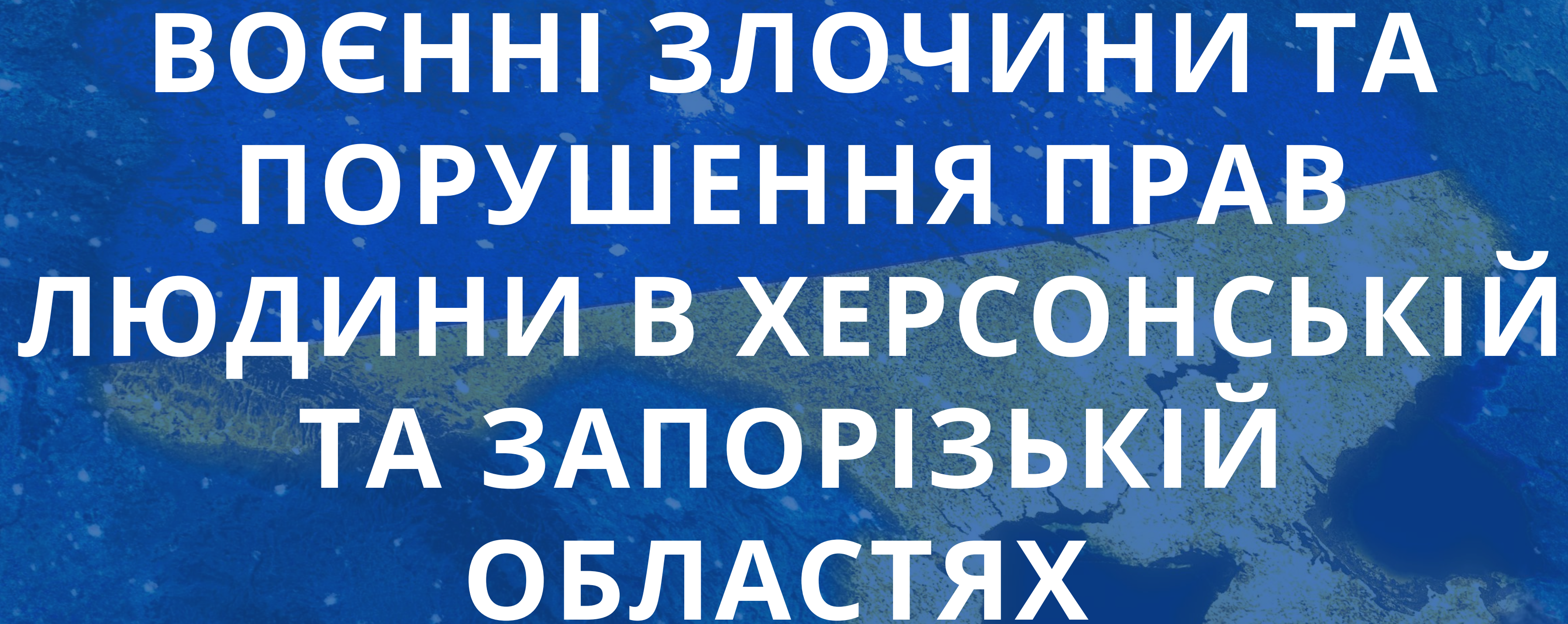
**ВІЙСЬКОВІ НАВЧАННЯ,
ПРОПАГАНДА,
НЕЗАКОННА
МОБІЛІЗАЦІЯ**

ПРОПАГАНДА

- У школах тимчасово окупованого Ак'яра (Севастополя) роздали нову партію так званих «щоденників севастопольського школяра», тематика яких цього року присвячена «Року Захисника Вітчизни». На його сторінках подані матеріали не лише про історію міста, але й про учасників російської «спеціальної військової операції».
- В окупованому Криму росіяни намагаються посилити контроль у сфері освіти. Вони скорочують кількість уроків англійської мови та впроваджують нові обов'язкові предмети з відверто пропагандистським змістом.
- Разова виплата військовослужбовцям рф збільшена до 800 тис. рублів. Це рішення стосується тих, хто уклав контракт із Міністерством оборони рф у період з 24 вересня по 31 грудня 2025 року.

ВІЙСЬКОВІ НАВЧАННЯ

- 5 вересня на території міста Армянська пройшли планові навчання силових структур рф з антитерористичної захищеності.
- 12 вересня в селищі Орджонікідзе провели антитерористичне тренування.
- 16 вересня на території селища Нікіта (Ялтинський район) пройшли навчальні антитерористичні заходи.

**ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ ТА
ПОРУШЕННЯ ПРАВ
ЛЮДИНИ В ХЕРСОНСЬКІЙ
ТА ЗАПОРІЗЬКІЙ
ОБЛАСТЯХ**

ЗАТРИМАННЯ – 4

За вересень 2025 року зафіксовано щонайменше 4 випадки затримань в Херсонській та Запорізькій областях.

ЗАТРИМАННЯ

Окупанти затримали:

- 8 вересня мешканця тимчасово окупованої території Херсонської області за нібито «шпигунство та організацію диверсій і терактів у рф» (дані уточнюються).
- 16 вересня місцеву мешканку Мелітополя, яку звинувачують у «фінансовій підтримці» Збройних сил України (дані уточнюються).
- 22 вересня 55-річного жителя Херсонської області, який звинувачується в «замаху на диверсію, виготовленні вибухового пристрою та зберіганні вибухових речовин» (дані уточнюються).
- 26 вересня 46-річну мешканку Херсонської області, яка через Telegram закликала збирати гроші на потреби ЗСУ (дані уточнюються).

АРЕШТИ – 8

За вересень 2025 року зафіксовано щонайменше 8 випадків арешту в Херсонській та Запорізькій областях.

АРЕШТИ

Нові арешти:

- 8 вересня заарештували мешканця тимчасово окупованої території Херсонської області та нібито шпигунство та організацію диверсій і терактів у рф.
- 16 вересня заарештували місцеву мешканку Мелітополя, яку звинувачують у «фінансовій підтримці» Збройних сил України.
- 22 вересня заарештували 55-річного жителя Херсонської області, який звинувачується в «замаху на диверсію, виготовленні вибухового пристрою та зберіганні вибухових речовин».
- 26 вересня заарештували 46-річну мешканку Херсонської області, яка через Telegram закликала збирати гроші на потреби ЗСУ.

АРЕШТИ

Вироки:

- Окупанти незаконно засудили жителя окупованої частини Запорізької області та до довічного ув'язнення нібито за «шпигунство» та «наведення удару».
- 2 вересня адміністратор Telegram-каналу «Ria-Melitorol», житель Мелітополя Георгій Левченко отримав 16 років колонії суворого режиму та додаткову заборону користуватися інтернетом за звинуваченнями у «державній зраді» та «публічних закликах до екстремістської діяльності».
- 3 вересня Владиславу Гершону, адміністратору каналу «Мелітополь – це Україна», окупаційний суд призначив 15 років ув'язнення за сфальсифікованими звинуваченнями у «тероризмі».
- 24 вересня окупаційний «суд» оголосив вироки двом жителям Запорізької області Сергію Семенцю та Анні Шмалько, яких російські силові структури звинувачують у нібито співпраці із ЗСУ. Окупаційний «суд» призначив чоловікові довічне ув'язнення, а жінці – 21 рік колонії загального режиму.

ПРОПАГАНДА

ПРОПАГАНДА

- Мелітопольських дітей вивезли до Владивостока на зустріч із путіним, де вони розповідали російському диктатору про свою «військову підготовку» у центрі «Воїн».
- Школярів із Херсонської області змусили зібрати «гуманітарну допомогу» для російських військовослужбовців другої зенітної батареї.
- У Новотроїцькому окупанти провели турнір з рукопашного бою для школярів до «Дня возз'єднання Донбасу і Новоросії з росією», а в Каланчаку - футбольний турнір з цієї ж «нагоди».

ІНШІ ПОРУШЕННЯ

ІНШІ ПОРУШЕННЯ

-
- Російські силовики на блокпостах між ТОТ Херсонщиною та Кримом почали вимагати встановлення на телефонах російського месенджера Мах і погрожують додатковими перевітками для тих, хто цього не зробить.
  - Українців, які не отримали паспорт рф до 10 вересня, окупанти планують примусово депортувати.

**ДЯКУЄМО
ЗА УВАГУ!**

**НАШІ
КОНТАКТИ**

